

Список використаних джерел

1. Шугайло Я. В. Інтернет-залежність та проблема її профілактики. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. Запоріжжя, 2015. №2 (25). С. 17-24.
2. Малеева Н. С. Залежність від соціальних мереж як соціально-психологічний феномен. Вісник ОНУ ім. І. І. Мечнікова. Психологія. 2015. Т. 20, вип. 3 (37), ч. 1. С. 62–70.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Демиденко Т. М.

Кононенко К. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ВАЖКОВИХОВУВАНІСТЬ ТА ПОТЕНЦІАЛ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

Сучасне суспільство постійно страждає від вчинків правопорушників і злочинців. Ми свідомо розуміємо, що всі діяння людини залежать від вихованості, культурно-моральних цінностей, принципів та поставлених у житті цілей. Цей «моральний фундамент» закладається у кожній особистості ще у молодшому шкільному віці. Саме тому у педагогіці ми все частіше використовуємо терміни, якими позначаємо соціально - дезадаптованих дітей: «важковиховувані», «педагогічно занедбані», «схильні до правопорушень», «соціально занедбані», діти з девіантною поведінкою»

Поняття «важковиховуваність» у педагогіці має таке тлумачення: «свідомий або несвідомий супротив дитини цілеспрямованому педагогічному впливу, викликаний найрізноманітнішими причинами, включаючи педагогічні прорахунки вихователів, батьків, дефекти психічного і соціального розвитку, особливості характеру, інші особистісні характеристики учнів, вихованців, що ускладнюють соціальну адаптацію, засвоєння навчальних предметів та соціальних ролей» [2, с. 178].

У загальному розумінні до важковиховуваних відносяться: «...фізично здорові діти, у поведінці яких спостерігається неорганізованість, недисциплінованість, хуліганство, схильність до правопорушення, опір виховним впливам. Процес виховання є складною взаємодією вихователів та вихованців, яка заснована на взаєморозумінні і позитивних взаєминах. Ослаблення виховного впливу в основному призводить до посилення негативних впливів навколишнього суспільства» [1, с. 18].

Як наслідок, у них знижується рівень вихованості дитини педагогічної занедбаності. Якщо позитивні взаємини в системі "вчитель - вихованці" не відновлюється, педагогічна занедбаність може перерости в соціальну, тобто від непокори педагогові дитина переходить до порушення норм і вимог суспільства. Діти повністю не піддаються вихованню, або піддається лише частково. Як результат таких дітей називають «важковиховуваними».

Це питання було і є завжди актуальним для всіх педагогів. Опрацьовуючи надбання В.О. Сухомлинського бачимо, що до учнів, які відстають у навчанні, постійно порушують дисципліну на уроках та перервах, виявляють негативне ставлення, конфліктують з однолітками та вчителями, роблять негативні вчинки і правопорушення, він вжив поняття "важкий".

Особливості виховання важких дітей в тому, що важко не лише їх виховувати, а важко і самим дітям, бо вони не підготовлені і не пристосовані до життя. А.С. Макаренко підкреслював: «людина погана тільки тому, що знаходиться в поганій соціальній структурі, поганих умовах. Нездорову мотивацію вчинків Антон Семенович пов'язував з чутливістю у сфері стосунків морального характеру» [3, с. 10]. Зовнішнім проявом цієї чутливості є система логічних побудов, яку доросла людина з адекватним моральним досвідом сприймає як нахабство.

Українська система шкільної освіти робить впевнені кроки на покращення умов виховання свідомої особистості, яка матиме можливість повноцінно реалізувати себе у

сучасному суспільстві. Процес соціалізації дитини починається ще з дошкільного віку і початкової школи. Успіх у вихованні психологічно здорової дитини прогнозується там, де побудовані тісні партнерські відносини між педагогами і батьками учня.

Потенціал сьогоднішнього закладу освіти відіграє значиму роль у формуванні безпечної поведінки важковиховуваних дітей. Щоб швидко виявити учнів, які відносять до групи «проблемних», і вчасно надати їм психологічну і соціологічну допомогу, то доцільно розподілити обов'язки між учасниками педагогічного колективу, а саме між класним керівником, соціальним педагогом, психологом, медпрацівником, педагогом організатором, заступником директора з виховної роботи, керівниками гуртків та спортивних секцій. Кожен з них повинен відповідально виконувати свої обов'язки і співпрацювати з колегами.

Педагогічна практика часто показує, що важковиховувані діти можуть віднайти свою природну обдарованість, визначитися з улюбленими видами діяльності і спрямувати на це свою енергію і вільний час, відвідуючи гуртки і секції, і за допомогою нового захоплення змінюватися на краще.

Девіантна поведінка молодших школярів – це тривожний сигнал для вчителів та дорослих. Таку поведінку не можна залишати осторонь, її потрібно контролювати та використовувати різні методи для пояснення дитині – що так себе поводити не можна. Іноді свої потреби вони можуть проявляти в неправомірних вчинках, а також адиктивній поведінці. Основним завданням в початкових класах є: запобігти такому явищу та здійснювати профілактичну діяльність з дітьми молодшого шкільного віку

Готуючи матеріал, доводилося спілкуватися з педагогами-практиками. Класні керівники початкових класів схвально відмітили, що у сучасній новій українській школі обов'язково ведеться журнал спостережень за поведінкою та здоров'ям кожного учня. Якщо трапляються якісь порушення, то на допомогу вирішення проблем терміново долучаються психолог, соціальний педагог або медичний працівник. Саме їх співпраця є запорукою успішного процесу виховання для важковиховуваних дітей. Таким чином, в освітніх закладах менше виникає проблем з вихованням «важких» учнів, якщо всі педагогічні працівники добросовісно виконують свої обов'язки, працюють злагоджено і вчасно проводять профілактичні заходи.

Список використаних джерел

1. Бобрук С. Л. Особливості перевиховання дітей з девіантною поведінкою : проф.-техн., 2002. 34 с.
2. Галузяк В.М., Шахов В.І. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці: навч. посіб. Вінниця, 2001. 186 с.
3. Макаренко А.С. Методика організації виховного процесу : підручник. Київ, 1954. 96 с.

Науковий керівник: к. п. н., старший викладач Байдюк Н. В.

Пашковська Л. Г.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

СОЦІАЛЬНІ ІНСТИТУТИ ГЕНДЕРНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

Постановка проблеми. Вивчення специфіки та ролі соціальних інститутів гендерної соціалізації у формуванні особистості є доволі важливим та актуальним питанням в рамках вивчення професійного та особистісного самовизначення молоді, у виборі власної поведінки в майбутньому житті, для самореалізації при побудові між статевих відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В.В. Козлов [3] і Н.О. Шухова [3] зазначають, що основою гендерної соціалізації є гендерні стереотипи, що допомагають підтримувати існування гендерних ролей, моделей, мислення і норм прийнятих в культурі. Зміст гендерної соціалізації розгортається через дві взаємозалежні сторони:

1. Засвоєння прийнятих моделей поведінки чоловіків та жінок, норм, цінностей гендерних стереотипів;
2. Вплив суспільства, соціального середовища на індивіда з метою засвоєння ним певних стандартів поведінки, що є соціально прийнятними для людей тієї ж статі [3].